

"EN PASSENDE BOLIG"

Fra 1972 kom reglerne for arbejdsindvandring også til at omfatte regler for at lade familie til de herboende fremmedarbejdere indvandre. I den forbindelse blev der stillet krav til fremmedarbejdernes boligforhold.

*Nye tilflyttere til
socialt
boligbyggeri på
Vestegnen. Foto:
Uwe Bødewadt.*

Et cirkulære fra 29. maj 1972 bestemte, at familie til fremmedarbejdere er undtaget fra indvandrerstoppet, hvis der er tale om personer, der er bosiddende hos en ægtefælle, eller et barn under 20 år, der er bosat hos en forælder, såfremt den herboende ægtefælle eller forældre råder over en "for familien passende bolig".

Hvad er passende?

"En passende bolig" skabte stor debat, idet de forskellige politikredse, der forvaltede disse regler, så forskelligt på begrebet "passende". Først 10. januar 1973 opstillede justitsministeriet retningslinjer for, hvad "en passende bolig" var. En bolig var passende, hvis der var tale om en selvstændig lejlighed med ikke over to personer per beboelsesrum. Et enkelt værelse udgjorde en passende bolig for en

person eller et ægtepar uden børn, og to eller flere enkelte værelser uden selvstændigt køkken og toilet var ikke passende for en familie med børn.

De dyre lejligheder

Problemet med de passende lejligheder var, at lejen ofte var så høj, at arbejderne ikke kunne betale den. En stor lejlighed i de sociale boligbyggerier i omegnen af København kunne koste 1200-1500 kr. per måned og med en timeløn på omkring 15 kr. for en ufaglært arbejder i 1973 var det vanskeligt at overkomme udgifterne – ikke mindst for arbejdere med forsørgerpligt overfor familiemedlemmer i hjemlandet.

Reglerne for immigrantfamilier blev bl.a. kritiseret for at være diskriminerende, idet danske familier ikke fik anvist lejligheder efter lignende kriterier. F.eks. fik danske familier med tre børn i København ikke tilbudt mere end en toværelses lejlighed af husvildforsorgen. Der var simpelthen ikke boliger til det.

Et andet problem var, at der ikke var taget stilling til, hvornår boligen skulle vurderes. Der var således i 1972 ingen regel om, at familiemedlemmer skulle søge arbejds- og opholdstilladelse i Danmark inden indrejsen, sådan som det senere blev tilfældet. Det betød, at et antal familier blev sendt hjem igen af boligmæssige årsager efter indrejsen til Danmark.

En fidus!

I Fremmedarbejderbladet i november 1973 kan man læse opskriften på, hvordan reglerne for at skaffe sig en passende bolig og dermed få godkendt familiens indrejse, kunne omgås. Fremmedarbejderen lejede en dyr men passende bolig, som han faktisk ikke havde råd til at bo i. Når familiens tilladelse til at komme til Danmark var i orden, sagde han boligen op og henvendte sig til de sociale myndigheder for at få anvist en bolig til sin nu boligløse familie. Familiesammenføringerne betød således et pres på de sociale myndigheder mht. boliger.

Saneringsmodne lejligheder

Nogle familier flyttede ind i saneringsmodne lejligheder som f.eks. Vognmandsmarken på Østerbro i København, der skulle overtages af Københavns Kommune til kondemnering i 1978. En stor del af de 317 lejligheder var opkøbt af et ejendomsselskab, der bl.a. lejede dem ud til fremmedarbejdere. De dårlige boligforhold og høje huslejer var gang på gang i medierne i begyndelsen af 1970erne.

Reglerne om en passende bolig og de pragmatiske løsninger med saneringsmodne lejligheder og boliganvisninger viser, at der i 1970erne var et misforhold mellem en social standard for de tilflyttende familier og de faktiske muligheder.